

Lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel

Sammanfattning

Riksbanken föreslår i denna framställning att riksdagen antar Riksbankens förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel. Det innebär att äldre 50-kronorssedlar respektive 1 000-kronorssedlar utan folieband upphör att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel.....	2
Förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel.....	2
1 Bakgrund	2
2 Överväganden och förslag	2

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbanken föreslår att riksdagen antar Riksbankens förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel.

Stockholm den 29 maj 2012

På direktionens vägnar

KERSTIN AF JOCHNICK

/Eva Cory

Kerstin af Jochnick (ordförande), Karolina Ekholm, Per Jansson, Lars E.O. Svensson och Barbro Wickman-Parak har deltagit i beslutet.

Föredragande har varit Christina Wejshammar.

Förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel

Riksbanken har följande förslag till lagtext.

Härigenom föreskrivs följande.

Av Sveriges riksbank utgivna sedlar enligt nedan angivna författningar ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013.

Sedlar på 1 000 kronor enligt Riksbankens föreskrifter (1989:818) om utgivande av sedlar på ett tusen kronor.

Sedlar på 50 kronor enligt Riksbankens föreskrifter (1996:66) om sedlar på femtio kronor.

Om inlösen av sedlar som upphört att vara lagliga betalningsmedel finns bestämmelser i 5 kap. 4 § (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel

Riksbankens förslag

Riksbanken föreslår att riksdagen antar Riksbankens förslag om att vissa äldre sedlar ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel. Det innebär att äldre 50- respektive 1 000-kronorssedlar utan folieband ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013.

1 Bakgrund

Enligt 9 kap. 14 § regeringsformen har endast Riksbanken rätt att ge ut sedlar och mynt. Av 5 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) framgår att sedlar och mynt som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel. Riksbanken har således ensamrätt att ge ut sedlar och mynt och besluta om utformningen av dem.

Riksbanken har dock inte möjlighet att bestämma att sedlar och mynt inte längre ska vara lagliga betalningsmedel. Riksdagen måste genom lag besluta att en viss sedel eller ett visst mynt ska upphöra att vara lagligt betalningsmedel. Riksdagen beslöt senast 2004 att de äldre 20-, 100- och 500-kronorssedlarna skulle upphöra att vara lagliga betalningsmedel ett år efter ikraftträdandet av lagen. Vidare beslöt riksdagen 2009 om slopande av femtioöringen som lagligt betalningsmedel.

2 Överväganden och förslag

I den nuvarande sedelserien finns två giltiga versioner av 50- respektive 1 000-kronorssedeln. De äldre versionerna har färre säkerhetsdetaljer, bland annat saknar sedlarna folieband. Riksbanken beslutade 2010 att utforma en ny sedel- och myntserie. Samtliga sedlar och mynt kommer att få en ny utformning utom 10-kronorssmyntet som behålls oförändrat. Dessutom kommer en 200-kronorssedel att införas och 2-kronan kommer att återinföras. För närvarande pågår arbete med att utforma de nya sedlarna och mynten och planera introduktionen. I denna planering samråder Riksbanken med olika aktörer inom kontantmarknaden, bland annat banker, värdetransportföretag och handeln. Kontantmarknaden har framfört önskemål om att de två äldre versionerna av 50- och 1000-kronorssedeln ska ogiltigförklaras före det sedelutbyte som Riksbanken planerar att genomföra med start 2015. Skälet är att man vill minska den mängd sedlar som finns ute i samhället så mycket som möjligt för att underlätta det kommande sedel- och myntutbytet. Kontantmarknaden bedömer att belastningen på transporter och uppräkningskommissioner kommer att vara hög under utbytesperioden. Riksbanken vill underlätta för kontantmarknaden

genom att vidta åtgärder för att söka minska sedelmängden inför det kommande sedelutbytet. Riksbanken föreslår därför att de äldre versionerna av 50- respektive 1 000-kronorssedlarna ska, efter en rimlig övergångstid, upphöra att vara lagliga betalningsmedel.

För att Riksbanken i god tid ska kunna informera allmänheten om att de äldre versionerna av 50- respektive 1 000-kronorssedlarna ska upphöra att gälla den 31 december 2013 bör lagen om upphörande träda i kraft i god tid innan, förslagsvis den 1 januari 2013. Efter den 31 december 2013 följer en period då bankerna har möjlighet att lösa in sedlarna. Därefter kommer det att vara möjligt att brevlades lösa in sedlarna hos Riksbanken. Det finns inte någon bestämd tidpunkt för sista dag för inlösen av äldre sedlar i Riksbanken utan alla ärenden kommer att prövas med stöd av 5 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen. Riksbanken tolkar kravet på särskilda skäl för inlösen av sedlar som upphört att vara lagliga betalningsmedel i denna bestämmelse generöst.

Riksbanken föreslår att riksdagen beslutar om lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel i enlighet med förslaget ovan och att lagändringen träder i kraft den 1 januari 2013.

För att förkorta och underlätta riksdagens beredning avser Riksbanken att skicka förslaget för yttrande till Europeiska centralbanken som enligt EUF-fördraget ska konsulteras.